

Kodas 181705485. Duomenys kaupiami saugomi Juridinių asmenų registre.
Lvovo g. 89-75, LT-08104 Vilnius, tel. (8 5) 213 03 97, faks. (8 5) 233 32 54, el. p. info@vaatc.lt, www.vaatc.lt
A. s. LT69 7044 0600 0137 8196, PVM kodas LT100002064111

Darbo grupei korupcijos pasireiškimo
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
veiklos srityse tikimybei nustatyti

2017-09-25

Nr. 1.13-538

UAB „VAATC“ VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS IR VERTINIMAS

Korupcijos pasireiškimo UAB „VAATC“ (toliau – ir Bendrovė) nustatymas ir vertinimas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintas Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas buvo atliekamas pirmą kartą. Atsižvelgiant į tai buvo analizuotos visos bendrovės veiklos sritys.

Analizuotas laikotarpis nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2017 m. rugsėjo 25 d.

1. Bendrovės veiklos sritys

Bendrovės įstatai (toliau – ir Įstatai), apibrėždami bendrovės tikslus ir veiklos sritis nustato, kad:

- Bendrovė veikia atliekų tvarkymo srityje ir siekia šių tikslų:
 - sukurti ir įdiegti Vilniaus apskrities regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei užtikrinti, kad ši sistema veiktų nuolat, ja galėtų naudotis akcininkų administruojamų teritorijų gyventojai;
 - tenkinti viešuosius interesus atliekų tvarkymo srityje;
 - siekti, kad atliekų tvarkymo paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla.
- Bendrovės veiklos sritys (pobūdis):
 - operacijos su nekilnojamu turtu, priklausančiu nuosavybės ar kita teise;
 - konsultacinė verslo ir valdymo veikla;
 - aplinkos kontrolė, ekologinis monitoringas;
 - aptarnavimo veikla bendrajam valdymui palaikyti;
 - metalo atliekų ir laužo perdirbimas;
 - ne metalo atliekų ir laužo perdirbimas;
 - atliekų ir laužo didmeninė prekyba;
 - suaugusiųjų ir kitas, niekur nepriskirtas, švietimas;

- nuotekų ir atliekų šalinimo, sanitarinių sąlygų užtikrinimo ir panaši veikla;
- gamybos ir kitokių atliekų rinkimas, gabenimas ir apdorojimas.
- Bendrovė gali vykdyti ir kitą, šiuose įstatuose nenurodytą, įstatymų nedraudžiamą veiklą. Licencijuojamą veiklą Bendrovė gali vykdyti tik gavusi atitinkamas licencijas (leidimus).

Šios analizės tikslu apibendrinant aukščiau nurodytą Įstatuose įtvirtintą reguliavimą bei faktinę bendrovės veiklą, išskirtinos šios veiklos sritys:

1. Sritys, susijusios su įstaigos savarankiško funkcionavimo užtikrinimu – bendrosios funkcijos
 - 1.1. veiklos organizavimas
 - 1.1.1. strateginis veiklos planavimas
 - 1.1.2. projektų iniciavimas ir vykdymas
 - 1.1.3. rizikų vertinimas ir valdymas
 - 1.2. viešųjų pirkimų planavimas, vykdymas ir kontrolė,
 - 1.3. personalo valdymas
 - 1.3.1. darbuotojų atranka, įdarbinimas, atleidimas
 - 1.3.2. darbo laiko apskaita
 - 1.3.3. darbuotojų kvalifikacijos kėlimas
 - 1.3.4. darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimas
 - 1.4. informacijos valdymas
 - 1.4.1. sutarčių valdymas
 - 1.4.2. dokumentų valdymas
 - 1.4.3. viešųjų ryšių valdymas
 - 1.5. Turto – finansų valdymas
 - 1.5.1. biudžeto planavimas
 - 1.5.2. turto apskaita ir valdymas
 - 1.5.3. darbo užmokesčio apskaita
 - 1.5.4. ataskaitų rengimas
2. sritys, tiesiogiai ir betarpiškai susijusios su įstaigos konkrečių funkcijų vykdymu
 - 2.1. Mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginių eksploataavimo kontrolė
 - 2.2. Atliekų priėmimas ir tvarkymas sąvartyne
 - 2.3. Atliekų priėmimas ir tvarkymas didžiųjų gabaritų atliekų surinkimo ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelėse
 - 2.4. Atliekų priėmimui ir tvarkymui reikalingos infrastruktūros valdymas

2. Bendrovės veiklos sričių atitikimas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams

2.1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veikla

Nei viena iš Bendrovės veiklų neatitinka šio kriterijaus.

Per analizuojamą laikotarpį Bendrovėje nebuvo užfiksuoti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejai. Taip pat nebuvo pradėti ir nevyksta minėtų neteisėtų veikų tyrimai.

2.2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas

Nei viena iš Bendrovės veiklų neatitinka šio kriterijaus.

Bendrovei (padaliniui, darbuotojams) nėra suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, skirtą prižiūrėti, kaip jiems nepavaldūs fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys laikosi įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų kurioje nors valdymo srityje, ar vykdyti kontrolės funkcijas, nesusijusias su įstaigos vidaus administravimu.

2.3. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

Nei viena iš Bendrovės veiklų neatitinka šio kriterijaus.

Bendrovei (padaliniui, darbuotojams) nėra suteikti įgaliojimai išduoti leidimus, licencijas, suteikti nuolaidas, lengvatas ir kitokias papildomas teises ar atsisakyti jas išduoti arba sustabdyti, panaikinti jų galiojimą ar kitaip jas apriboti, taikyti teisės aktuose nustatytas kitas teisinio poveikio priemones, konstatuoti, nagrinėti teisės pažeidimus ir priimti sprendimus dėl teisinės atsakomybės priemonių taikymo.

2.4. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

Nei viena iš Bendrovės veiklų neatitinka šio kriterijaus.

Bendrovės (padalinių, darbuotojų) veiklos nėra susijusios su informacijos išlaptinimu ar išslaptinimu, išslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga ir (ar) atskiri jų darbuotojai nėra išslaptintos informacijos rengėjai arba gavėjai.

2.5. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Nei viena iš Bendrovės veiklų neatitinka šio kriterijaus.

Specialiųjų tyrimų tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės Bendrovėje ir jos vadovui nėra pateikusi išvados dėl korupcijos rizikos analizės.

2.6. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Bendrovės veiklos atitinka šį kriterijų *mutatis mutandis* suprantant jį kaip savarankiškumo priimant sprendimus buvimą.

Bendrovė, jos valdymo organai ir darbuotojai pagal įstatymuose, Bendrovės įstatuose, Bendrovės vidaus dokumentuose nustatytą kompetenciją savarankiškai priima sprendimus, susijusius su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, viešaisiais pirkimais, tas pats pasakyta ir apie visas kitas Bendrovės veiklos sritis.

Bendrovės teisinį statusą apibrėžia Akcinių bendrovių įstatymas, Bendrovė savo veiklą grindžia juo bei savo įstatais, kurie nustato Bendrovės tikslus bei uždavinius, akcininkų teises ir pareigas, Bendrovės valdymo organus bei jų kompetenciją.

Įstatai apibrėžia, kad pagal juose nustatytą kompetenciją Bendrovėje sprendimus priima šia Bendrovės organai:

- 35.1. visuotinis akcininkų susirinkimas;
- 35.2. kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba;
- 35.3. kolegialus valdymo organas – valdyba;
- 35.4. vienasmenis valdymo organas – Bendrovės vadovas.

Pastebėtina, kad Įstatai aiškiai įtvirtina valdymo organų ir jš narių pareigą vengti intereso konflikto:

„36. Bendrovės valdymo organai privalo veikti Bendrovės ir jos akcininkų naudai, laikytis įstatymų bei kitų teisės aktų ir vadovautis šiais įstatais. Bendrovės organo narys Bendrovės ir kitų jos organų narių atžvilgiu turi veikti sąžiningai ir protingai, būti lojalus Bendrovei ir laikytis konfidencialumo, privalo vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti Bendrovės interesams, negali painioti Bendrovės turto su savo

turtu arba naudoti jį ar informaciją, kurią jis gauna būdamas Bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar naudai trečiajam asmeniui gauti.

37. Kiekvienas kandidatas į valdybos narius, stebėtojų tarybos narius ir Bendrovės vadovo pareigas privalo pranešti jį renkančiam organui, kur ir kokias pareigas jis eina, kaip jo kita veikla yra susijusi su Bendrove ir su Bendrove susijusiais kitais juridiniais asmenimis. Jeigu valdybos narys ar Bendrovės vadovas pažeidė šiame punkte nustatytus reikalavimus, jis privalo atsistatydinti iš Bendrovės organų ir atsako įstatymų nustatyta tvarka.“

Stebėtojų taryba susideda iš 14 narių. Stebėtojų tarybos narius 4 metams renka Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas. Remiantis akcininkų sprendimu stebėtojų tarybos narius siūlo akcininkai. Stebėtojų tarybos veikla organizuojama remiantis Stebėtojų tarybos reglamentu.

Pastebėtina, kad stebėtojų taryba yra kolegialus valdymo organas, kurio kompetencija apribota Bendrovės veiklos priežiūros funkcijomis. Be to aukščiau nurodytuose dokumentuose detalai reglamentuotos šios kolegialios institucijos sudarymo, sudėties atnaujinimo, narių skyrimo, sprendimų priėmimo procedūros ir yra nustatyta šios kolegialios institucijos narių individuali atsakomybė už priimtus sprendimus.

Valdyba susideda iš 14 narių, kuriuos 4 metams renka stebėtojų taryba. Remiantis akcininkų sprendimu valdybos tarybos narius siūlo akcininkai. valdybos veikla organizuojama remiantis Valdybos darbo reglamentu. Su valdybos nariais yra pasirašytos sutartys dėl jų veiklos, kuriose išsamiai išdėstytos jų teisės bei pareigos.

Pastebėtina, kad valdybos kompetencijai priskiriami sprendimai susiję su Bendrovės strategijos formavimu bei sprendimai, susiję su turtu, kurio vertė yra didesnė kaip 1/20 Bendrovės įstatinio kapitalo, kas didina korupcijos rizikos veiksnių neigiamą įtaką, tačiau šią įtaką mažina tai, kad valdyba yra kolegialus valdymo organas, aukščiau nurodytuose dokumentuose detalai reglamentuotos šios kolegialios institucijos sudarymo, sudėties atnaujinimo, narių skyrimo, sprendimų priėmimo procedūros ir yra nustatyta šios kolegialios institucijos narių individuali atsakomybė už priimtus sprendimus.

Bendrovės vadovas – direktorius – yra vienasmenis Bendrovės valdymo organas. Bendrovės vadovą renka ir atšaukia bei atleidžia iš pareigų, nustato jo atlyginimą, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas Bendrovės valdyba. Bendrovės vadovas savo veikloje vadovaujasi įstatymais, kitais teisės aktais, šiais įstatais, visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimais, stebėtojų tarybos bei valdybos sprendimais ir pareiginiais nuostatais.

Pastebėtina, kad Bendrovės vadovas veikia Bendrovės vardu ir turi teisę vienvaldiškai sudaryti sandorius, išskyrus Įstatuose nurodytus sandorius, kuriems turi pritarti Bendrovės valdyba. Toks vienvaldiškumas didina korupcijos rizikos veiksnių neigiamą įtaką. Šią įtaką mažina teisės aktai, reglamentuojantys sprendimų priėmimo procedūras bei veiklų vykdymą bei įstatymuose apibrėžtos kontrolės procedūros, kurias vykdo tiek Bendrovės valdymo organai (valdyba, stebėtojų taryba), tiek įstatymų nustatyta tvarka vykdomi išorės auditai.

Įstatai nustato, kad **Bendrovės darbuotojai** gali sudaryti sandorius Bendrovės vardu, jei yra įgalioti Bendrovės vadovo. Faktiškai tokie įgaliojimai Bendrovės darbuotojams yra suteikti Atliekų priėmimo sąvartyne ir didžiųjų gabaritų atliekų surinkimo ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelėse srityse - darbuotojai priima sprendimus dėl atliekų priėmimo. Toks vienvaldiškumas didina korupcijos rizikos veiksnių neigiamą įtaką. Šią įtaką mažina teisės aktai, reglamentuojantys sprendimų priėmimo procedūras bei vykdomos įmonės vidinės kontrolės procedūros.

Išvada ir siūlymai:

Bendrovės valdymas ir kompetencijos jį realizuojant vykdomi įstatymų bei Įstatų nustatyta tvarka, sprendimų priėmimo principai įtvirtinti Įstatuose, sprendimus priimančys subjektai ir jų įgaliojimai aiškiai apibrėžti.

Siekiant sumažinti ir panaikinti korupcijos rizikos veiksnių neigiamą įtaką būtina tiek užtikrinti įtvirtintų procedūrų vykdymą, tiek ir aiškiai išdėstyti sprendimų priėmimo procedūrą apibrėžiant sprendimų rengimo tvarką, atitinkamas kompetencijas turinčių darbuotojų atsakomybę už tai bei efektyvią reikalavimų vykdymo vidaus kontrolę.

2.7. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

Bendrovės veiklos atitinka šį kriterijų *mutatis mutandis* suprantant čia minimus valstybės tarnautoju, kaip Bendrovės darbuotojus.

Atskiras bendrovės veiklas reguliuoja tiek nacionaliniai, tiek Bendrovės vidaus teisės aktai. Bendrovė veikia vadovaudamasi įdiegtomis vadybos sistemomis (kokybės vadybos sistemos pagal ISO 9001:2008 / LST EN ISO 9001:2008 standarto reikalavimus; aplinkos apsaugos vadybos sistemos pagal ISO 14001:2008 / LST EN ISO 14001:2008 standarto reikalavimus; darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos pagal LST 1977:2008 / BS OHSAS 18001: reikalavimus).

Bendrovės darbuotojų pareigos apibrėžtos jų pareigybių aprašymuose.

Pripažįstant, kad siekiant didinti Bendrovės veiklos efektyvumą būtina peržiūrėti visus bendrovės veiklos procesus, užtikrinant ne tik jų racionalumą bei aiškumą, bet ir procesuose dalyvaujančių darbuotojų kompetencijų realizavimą bei jų atsakomybę už veiksmus vykdomus veiksmus. Vykdam 2017-2019 m. UAB "VAATC" strateginiame veiklos plane įtvirtintus tikslus bei uždavinius, o taip pat Bendrovės direktoriaus pavedimus, Bendrovės veiklos procesų peržiūra numatyta iki 2017 metų pabaigos.

Išvada ir siūlymai:

Atskiras bendrovės veiklas reguliuoja teisės aktai bei procedūros, Bendrovės darbuotojų pareigos apibrėžtos jų pareigybių aprašymuose.

Siekiant sumažinti ir panaikinti korupcijos rizikos veiksnių neigiamą įtaką būtina tiek užtikrinti įtvirtintų procedūrų vykdymą, tiek ir aiškiai išdėstyti sprendimų priėmimo procedūrą apibrėžiant sprendimų rengimo tvarką, atitinkamas kompetencijas turinčių darbuotojų atsakomybę už tai bei efektyvią reikalavimų vykdymo vidaus kontrolę.

Vyksant Bendrovės veiklos procesų peržiūrą būtina vertinti procesus siekiant mažinti ar panaikinti korupcijos rizikos veiksnių neigiamą įtaką.

3. Dėl Bendrovės kovos su korupcija programos

Bendrovėje nėra patvirtintos kovos su korupcija programos. Įvertinant šio vertinimo rezultatus, atsižvelgiant į Bendrovės veiklos procesų peržiūros metu nustatytas ir nepanaikintas korupcijos rizikas, svarstytinas tokios programos parengimo poreikis 2018 metų I ketvirtyje.

Direktorius

Tomas Vaitkevičius